

نمایش رفاقت بر بسترتنش

نگاه
دیپلمات

دیدار ترامپ و اردوغان چه روایتی از وضعیت رابطه ترکیه و آمریکا می دهد

کنند و به جایش دونواری سرسختی داشته باشند که در آن نزدیکی ها و کلمات دوستانه با غضب ترامپی ترکیب شده بود. برای رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه که فقط رسانه‌های دوست را با خود به سفر می برد و رسانه‌ها را در کشور خود زیر نظر می گیرد، این دیدار موقعیتی ایده آل بود. برای دونالد ترامپ، برنامه روز، دیپلماسی از تغییر معاملات بزرگ بود. هر دو به نظر راضی می آمدند.

دیدار رؤسای جمهور ترکیه و آمریکا، در خدمت دستور کارهای داخلی و شخصی هر دو نفر بود. برای اروپا، این دیدار، این حقیقت را برجسته کرد که رویکرد ترانکنشی آمریکا، چگونه خطر به حاشیه راندن متحدان و تقویت مستبدان را دارد. با معیارهای فعلی اتاق بیضی، دیدار روز ۲۵ سپتامبر بین رؤسای جمهور ترکیه و آمریکا به نظر خیلی بی دست انداز پیش رفت. چینش بادقت حرکت به این دو رهبر اجازه داد مخالفت‌های عمیق خود را پنهان

مارک پیرینی

دیپلمات سابق اتحادیه اروپا

عکس: White House

Atlantic Council

همگرایی راهبردی ترکیه و آمریکا

همکاری‌های آنکارا-واشنگتن در انرژی و تجارت

نشانه الگوی گسترده‌تری از همکاری است

پینار دوست

مدیر سابق برنامه ترکیه در شورای آتلانتیک

اواخر سپتامبر، زمانی که دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه را در کاخ سفید میزبانی کرد، درخواستش را تکرار کرد که اروپا و متحدان ناتو، از جمله ترکیه، تجارت انرژی خود با روسیه را پایان دهند. این تغییر در سیاست دولت ترامپ، به سمت حمایت بیشتر از اوکراین و تقابل بیشتر با روسیه، برای ترکیه هم تبعات مثبت خواهد داشت و هم پیامدهای منفی.

در بلندمدت، روسیه تضعیف شده و اوکراینی که در بازپس گیری حداکثر ممکن از قلمرو اشغال شده اش موفق شود، در راستای منافع ترکیه است، چراکه موضع راهبردی آنکارا را در دریای سیاه و دریای مدیترانه تقویت می کند. این هم ایالات متحده و هم اتحادیه اروپا را تشویق خواهد کرد در پروژه‌های دوجانبه و چند جانبه دفاعی، ترکیه را نیز شرکت دهند و به علاوه، تجهیزات نظامی را که ترکیه نیاز دارد، به او بدهند.

اما در کوتاه مدت، همکاری نزدیک ترکیه با روسیه در حوزه انرژی، چالشی پیش می کشد. ترامپ از اروپا و متحدان ناتو می خواهد به تجارت انرژی با روسیه پایان دهند و این را هم در سخنرانی مجمع عمومی سازمان ملل متحد و هم در مقابل رسانه‌ها در کنار اردوغان، تکرار کرد. این درخواست او در واقع چیزی بود که ترکیه مدت هاست درباره آن اقدامات احتیاطی اتخاذ کرده است؛ اما در خواست ترامپ برای توقف واردات نفت روسیه، در حالی مطرح می شود که واشنگتن و آنکارا در حال گسترش همکاری هایشان در حوزه انرژی هستند. در همان هفته دیدار در کاخ سفید، ایالات متحده و ترکیه «یادداشت تفاهم همکاری هسته‌ای

ترکیه تنوع بخشی قابل توجهی به منابع و ترکیب انرژی خود داد، به این ترتیب که استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر را افزایش داد و گاز طبیعی مایع وارد کرد و در این راه به دومین واردکننده اروپایی گاز طبیعی مایع آمریکا در سال ۲۰۱۷ تبدیل شد. ظرفیت ذخیره گاز خود را هم افزایش داد و از لحاظ ظرفیت گازسازی در سال ۲۰۲۴، جایگاه دوم را در اروپا به خود اختصاص داد، در حالی که سه واحد شناور ذخیره و گازسازی و دو پایانه گاز طبیعی مایع داشت.

ترکیه به خطوط لوله اش هم تنوع بخشیده است. از سال ۲۰۱۸، خط لوله گاز طبیعی ترانس آناتولی یا تی‌ان‌ای‌پی، گاز «شاه دیزر» آذربایجان را می آورد و خط لوله ترانس آدریاتیک یا تی‌ای‌پی که از ۲۰۲۰ فعال است، این گاز را به اروپا می‌رساند. این رویه، نقش ترکیه را به عنوان یک کشور مهم ترانزیتی تحکیم کرد، به خصوص پس از آن که در پی حمله همه جانبه روسیه به اوکراین، کشورهای اروپایی واردات گازشان را از روسیه کاهش دادند.

سال گذشته، ترکیه خرید گاز طبیعی مایع خود را از ایالات متحده افزایش داد، هم برای مصرف داخلی و هم برای تجارت با کشورهای ثالث. در سال ۲۰۲۴، توافق مهمی برای واردات گاز طبیعی مایع بین شرکت دولتی بوتاش ترکیه و اکسان موبیل امضا شد. این نشانه افزایش سهم ایالات متحده در بازار ترکیه در طول یک دهه پس از آن بود. ماه مارس امسال، ترکیه توافقی هم با شرکت‌های ایالات متحده امضا کرد تا میدان‌های نفت شیل خود را شکل دهد.

در طول نشست اخیر مجمع عمومی سازمان ملل متحد، تیمی به رهبری البارسلان بایرکتار، وزیر انرژی ترکیه، معاملات دیگری در حوزه انرژی را هم به نتیجه رساند. بوتاش و شرکت مرکوریا توافقی جهت واردات حدود ۷۰ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی مایع آمریکا در طول بیست سال امضا کردند. این توافق، شامل توزیع گاز طبیعی مایع آمریکا در اروپا و شمال آفریقا هم می‌شد و این بر حرکت تدریجی اروپا از گاز روسیه به گاز آمریکا، کمک خواهد کرد. به همین شکل، یادداشت تفاهم همکاری هسته‌ای صلح آمیز راهبردی که در سفر اردوغان به واشنگتن امضا شد، به امنیت انرژی ترکیه کمک خواهد کرد و با انتقال راکتورهای کوچک پیمان‌های آمریکا و نیز فناوری هسته‌ای اش به ترکیه، انکای این کشور به انرژی روسیه را کاهش خواهد داد.

▼ **وابستگی باقیمانده به روسیه**

بدرغم تلاش‌های ترکیه برای کاهش انکا به گاز روسیه، بعد از سال ۲۰۲۲

نگاه

تحلیلگر